

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ — безготівкові розрахунки між продавцями і покупцями, банками та їхніми клієнтами, які здійснюються за допомогою комп'ютерної мережі й систем зв'язку із застосуванням кодування інформації та її автоматичного оброблення. Перевагами електрон. платіж. систем є доступність (кожен користувач може відкрити влас. електрон. рахунок), мобільність (незалежно від місця перебування користувач може здійснювати будь-які фінанс. операції зі своїм рахунком), безпека (інформацію передають з використанням криптографії), простота використання, оперативність. Е. г. можна оплачувати товари в інтернет-магазинах, комунал. послуги, послуги провайдерів Інтернету, мобіл. зв'язку, супутник. телебачення та ін. сервісів, бірж. операції, участь у лотереях, рекламу та паролі доступу до послуг на сайтах тощо. Також поширені перекази між приват. особами: гроші можна одержати від ін. учасника системи як подарунок, позику, оплату за послуги чи виконану роботу. Окрім картк., розповсюджені платіжні системи (оператори цифр. готівки), що відкривають і ведуть віртуал. рахунки в одній із внутр. валют. Ці рахунки називають гаманцями користувачів, кожен з яких має влас. унікал. номер. Ще один вид електрон. платіж. систем — платіжні шлюзи, де не формують і не ведуть віртуал. рахунків, а займаються лише обробленням трансакцій. Інтернет-банки (різновид платіж. шлюзів) дозволяють обмінювати, зберігати і зараховувати грош. кошти на рахунок звич. банків. переказом, управляти рахунком через Інтернет, знімати гроші у звич. банкоматі. Нині існують два діаметрально протилежні підходи до регулювання діяльності установ-емітентів Е. г.: ЄС, регламентов. у директиві «Про відкриття і ведення діяльності установ-емітентів електронних грошей, а також здійснення нагляду за цією діяльністю», і США. ЄС встановив значну кількість вимог та обмежень, зокрема вип. Е. г. можуть здійснювати тільки кредитні установи з початк. капіталом не менше 1 млн євро (при цьому їхні власні кошти повинні дорівнювати чи перевищувати 2 % від найбільшого чи

серед. розміру фінанс. зобов'язань по неоплачених Е. г. зобов'язаннях за останні 6 місяців). Вони повинні інвестувати лише у такі активи, які мають низький коефіцієнт ризику і є достатньо ліквідними, а макс. розмір інвестицій не повинен перевищувати більш ніж у 20 разів їхні власні кошти. У США не існує норматив. документів, що встановлюють правила для даного виду фінанс. діяльності (роботу установ-емітентів регулює чинне банків. законодавство або законодавство про платіжні системи), а платіж Е. г. розглядають як платіж реал. грошми, за якого інформацію про рух грош. коштів передають електрон. засобами зв'язку.

Постановою від 25 червня 2008 НБУ затвердив Положення про Е. г., згідно з яким їх вип., виражений лише у гривнях (окрім наперед оплачених платіж. карток), в Україні мають право здійснювати виключно банки. При цьому сума випущених банком-емітентом Е. г. не повинна перевищувати суму готівк. або безготівк. коштів, отриманих від фіз. та юрид. осіб під час вип. Е. г. Банк-емітент також зобов'язаний стежити за тим, щоб сума Е. г. на одному електрон. пристрої, який перебуває у розпорядженні користувача, не перевищувала суму, еквівалентну 5-ти тис. грн; здійснювати погашення випущених ним Е. г. на вимогу пред'явника. Він має право самостійно забезпечувати функціонування системи Е. г. і укладати договори з юрид. особами про виконання ними операц. або ін. допоміж. функцій у цій системі.

Рекомендована література

1. Махаєва О. Електронні гроші: стан європейського ринку та його регулювання // Вісн. НБУ. 2006. № 8;
2. Міщенко В., Махаєва О. Електронні гроші: поняття, стан українського ринку та перспективи розвитку // Банків. справа. 2007. № 3;
3. Новицький А. Електронні гроші – проблеми правового забезпечення обігу в Україні // Правова інформатика. 2008. № 1.

О. І. Барановський

Бібліографічний опис:

Електронні гроші / О. І. Барановський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17765>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).